

Протокол № 1
Засідання обласної ради
з питань протидії туберкульозу та ВІЛ-інфекції/СНІДу

26 березня 2024 року

м. Чернігів, Обласна військова адміністрація (он-лайн засідання)

Головує Жанна ШЕРСТЮК - заступник Голови Чернігівської обласної військової адміністрації, голова обласної ради з питань протидії туберкульозу та ВІЛ-інфекції/СНІДу

Присутні: члени обласної ради (23 особа)

Відсутні: члени обласної ради з питань протидії туберкульозу та ВІЛ-інфекції/СНІДу (2 осіб)

Запрошені:

Голови ТГ області, голови районних рад з протидії туберкульозу та ВІЛ-інфекції/СНІДу; представники Центру громадського здоров'я МОЗ України; керівники закладів охорони здоров'я (приймають участь в режимі он-лайн 100 осіб)

Вступне слово: Жанна ШЕРСТЮК - заступник голови Чернігівської обласної військової адміністрації, голова обласної ради з питань протидії туберкульозу та ВІЛ-інфекції/СНІДу: про затвердження питань порядку денного засідання обласної ради з питань протидії туберкульозу та ВІЛ-інфекції/СНІДу

Погодили запропонований проект порядку денного засідання.

ПИТАННЯ ПОРЯДКУ ДЕННОГО:

1. Про підсумки роботи фтизіатричної служби за 2023 рік, шляхи удосконалення роботи на 2024 рік.

Доповідач: Жанна Карпенко - експерт Управління охорони здоров'я Чернігівської ОДА за спеціальністю «Фтизіатрія», завідувач відокремленого структурного підрозділу «Центр фтизіатрії» КНП «Чернігівська обласна лікарня» Чернігівської обласної ради.

2. Про реалізацію заходів з протидії поширенню ВІЛ-інфекції/СНІДу та стан захворюваності на хронічні вірусні гепатити в області в умовах військового часу . Організація та надання послуг особам з ВІЛ -інфекцією особливо ВПО , котрі не мають документів та телефонів.

Доповідач: Ірина Тесленок - експерт Управління охорони здоров'я Чернігівської ОДА за спеціальністю «Профілактика та лікування ВІЛ-інфекції/СНІДу», завідувач відокремленого структурного підрозділу «Центр

протидії ВІЛ- інфекції/СНІДу та гепатитів» КНП «Чернігівська обласна лікарня» Чернігівської обласної ради.

3. Про роботу регіональних неурядових організацій та уразливих спільнот в області, щодо організації роботи з протидії ВІЛ- інфекції /СНІДу та туберкульозу. Особливості організації роботи за напрямком медико-соціального та психологічного супроводу в умовах сьогодення.

Доповідач: Анжела Мойсеєнко - голова правління БО «Чернігівська мережа», заступник голови ради.

Співдоповідачі: Сергій Крицький - консультант регіонального розвитку БО БФ «Волна».

4. Про стан виконання протокольних рішень засідань Чернігівської обласної ради з питань протидії туберкульозу ВІЛ-інфекції/ СНІДу за 2023 рік.

Доповідач: Галина Синявська - секретар обласної ради з питань протидії туберкульозу та ВІЛ-інфекції/СНІДу.

Після затвердження порядку денного заслухали інформацію доповідачів та співдоповідачів з порушених питань.

ВИСТУПИЛИ В ОБГОВОРЕННЯХ:

Жанна Шерстюк - заступник голови Чернігівської обласної військової адміністрації, голова обласної ради з питань протидії туберкульозу та ВІЛ-інфекції/СНІДу: відмітила у обговоренні доповіді Жанни Карпенко, важливість затвердження Плану невідкладних заходів щодо протидії захворюванню на туберкульоз серед груп ризику розвитку туберкульозу, у т.ч. серед внутрішньо-переміщених осіб, у Чернігівській області на 2024-2025 роки. Доручила членам ради внести свої пропозиції та зауваження до 01.04.24 року та подати їх секретарю ради для підготовки протокольного рішення.

Також доручено експерту Управління охорони здоров'я Чернігівської ОДА за напрямом «Загальна практика - сімейна медицина» Оксані ЛОГВИНЧУК підготувати інформацію про стан забезпечення закладів охорони здоров'я області туберкуліном та проведення туберкулінодіагностики серед дітей, надати інформацію до 15.04.2024 року Управлінню охорони здоров'я Чернігівської ОДА та голові Ради.

Ольга Сакальська - лікар-фтизіатр відділу управління та протидії туберкульозу ДУ «Центр громадського здоров'я МОЗ України», яка відмітила що робота ради на протязі 2023 року була організована на належному рівні. Забезпечена комунікація у співпраці лікарів первинної ланки та лікарів-фтизіатрів у призначенні схем лікування. Акцентувала увагу на необхідності активної співпраці сімейних лікарів з відділами ДУ «Центр контролю та

профілактики хвороб» МОЗ України в Чернігівській області по виявленню контактних осіб на одного хворого туберкульозом (при 2,29 – маємо 1,84) з домогосподарства та необхідності активізувати роботу з виявлення таких осіб хоча би до 2. Також звернула увагу на недостатній рівень обстеження, зокрема дітей, що живуть з ВІЛ-інфекцією щодо виявлення туберкульозу, та на виявлення латентної форми інфекції серед дітей з груп ризику відповідно до вимог законодавства.

Андрій Жиденко – генеральний директор КНП «Чернігівська обласна лікарня» ЧОР, відмітив особливі складнощі в організації роботи фтизіатричної служби та підрозділу, який працює у складі надкластерного закладу та є єдиним у такому форматі роботи фтизіатричних центрів в Україні. В нашій області є потреба в посиленні заходів сімейними лікарями та керівниками громад з діагностики та профілактики, у відновленні документів, що засвідчують особу, організації транспортування цих осіб для повного обстеження та призначення лікування в спеціалізованій медичній заклад. Допомога неурядових організацій, нажаль, не може забезпечити всю ту роботу, якої сьогодні потребують наші пацієнти.

Оксана Логвинчук – експерт Управління охорони здоров'я Чернігівської ОДА за напрямом «Загальна практика - сімейна медицина) керівник КНП «Чернігівський районний центр ПМСД» Чернігівської районної ради, відмітила позитивний напрямок організації роботи по виявленню туберкульозу серед населення задекларованого в центрі, на достатньо налагодженій роботі по забезпеченню туберкулінодіагностикою дітей. Звернула увагу на неналежну роботу деяких центрів ПМСД та недостатню їх комунікацію з громадами щодо організації роботи за цим напрямком.

Світлана Волкова - начальник філії ДУ «Центр охорони здоров'я Державної кримінальної виконавчої служби України» в Чернігівській області, акцентувала увагу на необхідності вирішенні питання про надання допомоги хворим на туберкульоз з числа ув'язнених відповідно до Постанови КМУ від 25.06.2014 №205 « Про затвердження Порядку надання медичної допомоги хворим на туберкульоз особам, взятим під варту, чи які тримаються в установах покарань», згідно якої особи, що перебувають у відповідних колоніях та ізоляторах, повинні отримувати лікування від туберкульозу у стаціонарах цивільних закладів охорони здоров'я.

Андрій Колесов – менеджер соціальних проектів ВБО «Конвіктус Україна», **відмітив** що у зв'язку з створенням організації в місті Чернігів, він має наміри приймати участь у засіданнях ради та всебічно долучатися до роботи у співпраці неурядових організацій, та подати на розгляд звернення щодо включення його до складу членів ради, для покращення роботи з особами що потрапили в складні життєві умов.

Вирішили:

1. Інформацію, надану доповідачами та співдоповідачами з питань порядку денного, з урахуванням обговорень, взяти до відома.

2. Управлінню охорони здоров'я Чернігівської обласної державної адміністрації:

2.1 Забезпечити контроль виконання заходів щодо реалізації в області Державної стратегії у сфері протидії ВІЛ-інфекції/СНІДу, туберкульозу та вірусним гепатитам на період до 2030 року, затвердженої розпорядження КМУ від 27.11.2019 року №1415-р

Постійно

2.2 Продовжити здійснення контролю за діяльністю закладів охорони здоров'я області щодо виконання алгоритму дій при виявленні хворих на туберкульоз та обстеженні контактних осіб у відповідності до діючих наказів МОЗ України шляхом проведення моніторингових візитів експертів управління охорони здоров'я до медичних закладів області.

Постійно

2.3. Розглянути спільно з керівництвом ДУ «Центр охорони здоров'я Державної кримінальної виконавчої служби України» в Чернігівській області та КНП «Чернігівська обласна лікарня» ЧОР питання щодо організації роботи по наданню фтизіатричної допомоги ув'язненим відповідно Постанови КМУ від 25.06.2014 №205 «Про затвердження Порядку надання медичної допомоги хворим на туберкульоз особам, взятим під варту, чи які тримаються в установах покарань» та визначити відповідні маршрути пацієнтів.

До 30.05.2024 року

2.4 Взяти під контроль хід виконання завдань передбачених відповідно до Плану невідкладних заходів щодо протидії захворюванню на туберкульоз серед груп ризику розвитку туберкульозу, у т.ч. серед внутрішньо-переміщених осіб, у Чернігівській області на 2024-2025 роки.

До 31.12.2025 року

3. Експертам Управління охорони здоров'я Чернігівської ОДА:

3.1. За напрямом «Фтизіатрія» Жанні КАРПЕНКО та Ірині ТЕСЛЕНОК за напрямком «Профілактика та лікування ВІЛ-інфекції/СНІДу» - забезпечити детальний аналіз показників захворюваності на туберкульоз та ВІЛ-інфекцію, гепатити за 2023рік. Щоквартально інформувати Управління охорони здоров'я Чернігівської ОДА про проблемні питання в районах та громадах області щодо організації та якості надання медичної допомоги населенню при туберкульозі та ВІЛ-інфекції. Ініціювати розгляд проблемних питань на засіданнях районних рад з питань протидії туберкульозу та ВІЛ-інфекції/СНІДу з прийняттям відповідних рішень для належної організації роботи.

На протязі року

3.2. За напрямом «Загальна практика - сімейна медицина» Оксані ЛОГВИНЧУК підготувати, за дорученням Голови Ради, інформацію про стан забезпечення закладів охорони здоров'я області туберкуліном та проведення

туберкулінодіагностики серед дітей, надати інформацію до 01.05.2024 року до Управління охорони здоров'я Чернігівської ОДА та голові Ради.

4. Керівникам закладів охорони здоров'я області :

4.1 Забезпечити неухильне виконання наказу управління охорони здоров'я Чернігівської ОДА від 01.12.2023 року № 374 «Про удосконалення обстеження на ВІЛ-інфекцію із застосуванням швидких тестів, їх використання, зберігання та обліку результатів».

Постійно

4.2 Взяти під особистий контроль організацію роботи по тестуванню на ВІЛ-інфекцію населення області та забезпечити рівень тестування по області до 80% на кінець 2024 року . Забезпечити своєчасне наповнення інформаційно-аналітичного ресурсу МЕДДАТА щодо залишків лікарських засобів та медичних виробів з метою раціонального використання бюджетних коштів для лікування вірусних гепатитів. Надавати інформацію про поведену роботу до КНП «Чернігівська обласна лікарня» ЧОР

Постійно , інформувати
до 3 числа , наступного звітного
місяця

5. Керівникам закладів охорони здоров'я, що надають первинну медико-санітарну допомогу:

5.1 Забезпечити виконання умов договорів з НСЗУ за пакетом «Супровід та лікування дорослих та дітей, хворих на туберкульоз, на первинному рівні медичної допомоги» на 2024 рік, розглянути можливість укладання договорів за даним пакетом медичними закладами м. Чернігів та Центрами ПМСД області, які не мають таких договорів.

На протязі 2024 року

5.2 Завершити формування груп ризику серед дорослого та дитячого населення області (поіменно) відповідно до вимог СТАНДАРТУ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ «ТУБЕРКУЛЬОЗ», затверджених Наказом Міністерства охорони здоров'я України від 19 січня 2023 року № 102

До 1 липня 2024 року

6 . Рекомендувати головам територіальних громад Чернігівської області:

6.1. Посилити контроль за організацією роботи з жителями громади по відновленню документів, що посвідчують особу в разі їх відсутності, для ідентифікації в ЕСОЗ та подальшого медичного обслуговування. Надавати списки ВПО керівникам центрів ПМСД для проведення роботи з декларування населення в разі потреби.

Постійно

6.2. Сприяти своєчасній закупівлі Центрами ПМСД туберкуліну з метою проведення скринінгу на латентну туберкульозну інфекцію серед груп ризику дитячого населення громади.

Постійно

6.3. Щоквартально заслуховувати керівників медичних закладів на території громади, щодо виконання відповідного рішення, розроблювати відповідні заходи та залучати кошти на їх реалізацію, організувати відповідну просвітницьку роботу серед населення громади у вайбер групах, пресі.

Постійно

6.4. Спільно з керівниками медичних закладів громад активно долучитися до організації та співпраці щодо проведення медичних оглядів населення, особливо віддалених сіл області у організації підвозу населення для проведення медичного обстеження, поширити досвід роботи Городнянської громади на місцях з створення пунктів скринінгу.

Постійно

7. Секретарю ради надати інформацію щодо виконання рішення на наступному засіданні ради.

Голова обласної ради
з питань протидії туберкульозу та
ВІЛ-інфекції/СНІДу,
Заступник голови Чернігівської обласної
державної адміністрації

Жанна ШЕРСТЮК

Секретар обласної ради з питань протидії
туберкульозу та ВІЛ-інфекції/СНІДу

Галина СИНЯВСЬКА

Затверджено
Рішенням обласної ради
з питань протидії туберкульозу та ВІЛ-інфекції/СНІДу
при Чернігівській обласній державній адміністрації
Від 26.03.2024 №1

ПЛАН

невідкладних заходів щодо протидії захворюванню на туберкульоз серед груп ризику розвитку туберкульозу,
у т.ч. серед внутрішньо-переміщених осіб, у Чернігівській області на 2024 – 2025 роки

№ п/п	Назва заходу	Індикатор виконання	Термін виконання	Відповідальні виконавці	Примітка
1.	Забезпечення реагування на виклики пов'язані із захворюванням на туберкульоз (далі – ТБ) в умовах військового стану з метою реалізації Закону України «Про подолання туберкульозу в Україні», Державної стратегії у сфері протидії ВІЛ-інфекції/СНІДу, туберкульозу та вірусним гепатитам на період до 2030 року, наказів МОЗ України від 19.01.2023 №102 «Про затвердження стандартів медичної допомоги «Туберкульоз», від 16.02.2022 №302 «Про затвердження Порядку організації виявлення туберкульозу та латентної туберкульозної інфекції».	Розроблено План невідкладних заходів щодо протидії захворюванню на туберкульоз серед груп ризику розвитку туберкульозу (далі – ТБ), у т.ч. серед внутрішньо переміщених осіб (далі - ВПО) у Чернігівській області на 2024 – 2025 роки (далі – План)	I квартал 2024 року	Управління охорони здоров'я Чернігівської ОДА (далі – УОЗ ОДА) КНП «Чернігівська обласна лікарня» ЧОР (далі - КНП «ЧОЛ» ЧОР)	
2.	Формування/перегляд поіменних списків декларантів, які відносяться до груп ризику розвитку ТБ.	Найвні поіменні списки декларантів, які відносяться до груп ризику розвитку ТБ	Постійно	Центри первинної медико-санітарної допомоги (далі - ЦПМСД)	
3.	Проведення систематичного скринінгу на туберкульоз серед осіб, які відносяться до груп ризику розвитку ТБ, у т.ч. серед ВПО.	Показник охоплення щорічним скринінгом 100%	Щорічно	ЦПМСД	

4.	Організація, обстеження на туберкульоз осіб з груп ризику розвитку ТБ, у т.ч. ВПО, які мешкають у віддалених населених пунктах області, у місцях тимчасового проживання ВПО з використанням портативного рентгенапарату та пересувного флюорографа КНП «ЧОЛ» ЧОР.	Охоплення щорічним скринінгом населення з груп ризику розвитку ТБ, у т.ч. ВПО, з використанням портативного рентгенапарату КНП «ЧОЛ» ЧОР	Упродовж року	КНП «ЧОЛ» ЧОР ЦПМСД Об'єднані територіальні громади (далі – ОТГ)	
5.	Транспортування біологічного матеріалу (мокротиння) від пунктів збору ЦПМСД до медичних закладів, де встановлені системи GeneXpert, з метою своєчасної діагностики туберкульозу.	Налагоджена система транспортування біоматеріалу	Постійно	ЦПМСД ОТГ	
6.	Скерування до ЦПМСД осіб, які стали на облік як ВПО і внесені до Єдиної інформаційної системи соціальної сфери, для проведення обов'язкового скринінгу на туберкульоз.	Скерується 100% зареєстрованих ВПО Обмін інформацією між Департаментом соціального захисту населення Чернігівської ОДА, ЦПМСД і КНП «ЧОЛ» ЧОР щодо кількості зареєстрованих ВПО у Єдиній інформаційній системі соціальної сфери Забезпечено моніторинг: збір, узагальнення, надання інформації про скринінг на туберкульоз ВПО на адресу КНП «ЧОЛ» ЧОР (Додаток 1)	Постійно Щокварталу, до 05 числа місяця, наступного за кварталом Щокварталу, до 05 числа місяця, наступного за кварталом	ОТГ Департамент соціального захисту населення Чернігівської ОДА КНП «ЧОЛ» ЧОР ЦПМСД ЦПМСД	
7.	Забезпечення доїзду представників ВПО до найближчого ЦПМСД для проходження скринінгового обстеження на туберкульоз (у разі неможливості самостійного доїзду).	Організовано доїзд ВПО до найближче розташованих ЦПМСД	Постійно	ОТГ Неурядові організації – за згодою (далі - НУО)	
8.	Дообстеження осіб з груп ризику	Дообстеження проводиться у	Постійно	ЦПМСД	

	розвитку ТБ, у т.ч. ВПО, з виявленими патологічними змінами за результатами систематичного скринінгу (виявленою рентгенологічною патологією).	100% осіб		ОТГ КНП «ЧОЛ» ЧОР	
9.	Забезпечення людей, хворих на туберкульоз, які лікуються амбулаторно, протитуберкульозними препаратами.	Хворі на туберкульоз 100% забезпечені протитуберкульозними препаратами під час амбулаторного лікування	Постійно	КНП «ЧОЛ» ЧОР ЦПМСД	
10.	Організація контрольованого лікування за допомогою амбулаторних моделей, впроваджених в області: використання засобів зв'язку, у сімейного лікаря ЦПМСД, у міжрайонного фтизіатра ВСП «Центр фтизіатрії»; супровід фахівцями Благодійної організації «Чернігівська мережа».	80% хворих на ТБ лікуються амбулаторно за допомогою амбулаторних моделей контрольованого лікування	Постійно	КНП «ЧОЛ» ЧОР ЦПМСД НУО	
11.	Відстеження та обстеження контактних осіб в осередках туберкульозу. Проведення профілактичного курсу лікування.	100% контактних охоплені обстеженням 100% контактних, яким призначено профілактичне лікування ТБ, його отримують	Постійно	ЦПМСД ДУ «Чернігівський обласний центр контролю і профілактики хвороб МОЗ України» (далі – ЧОЦКПХ) КНП «ЧОЛ» ЧОР	
12.	Проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи серед населення та ВПО щодо необхідності систематичного скринінгового обстеження на ТБ.	Забезпечено інформування	Постійно	КНП «ЧОЛ» ЧОР ЦПМСД ЧОЦКПХ	
13.	Надання клопотання на адресу ОТГ щодо виділення коштів для закупівлі туберкуліну	Закуплено 100% потреби туберкуліну	1 квартал	ЦПМСД ОТГ	
14.	Проведення туберкулінодіагностики всім підлягаючим дітям в т.ч. ВПО	100% охоплення туберкулінодіагностикою	Постійно	ЦПМСД	
15.	Забезпечити охоплення щепленнями	100% охоплення щепленнями	Постійно	Пологові відділення	

	проти туберкульозу дітей, у т. ч. із числа ВПО				центральних районних та міських лікарень, КНП «Пологовий будинок» ЧМР, КНП «Ніжинський міський пологовий будинок» НМР, ЦПМСД
16.	Формування/перегляд поіменних списків задекларованих дітей, які відносяться до груп ризику розвитку ТБ.	Нааявні поіменні списки задекларованих дітей, які відносяться до груп ризику розвитку ТБ	Постійно		ЦПМСД
17.	Охоплення у визначені терміни дітей, які відносяться до груп ризику розвитку ТБ, обстеженням на наявність латентної туберкульозної інфекції/туберкульозу.	Показник охоплення систематичним скринінгом 100%	Щорічно		ЦПМСД
18.	Залучення представників громад, районних відділів Департаменту соціального захисту ОДА, НУО, до роботи щодо виявлення, обстеження та супроводу лікування людей, хворих на ТБ, у т.ч. серед ВПО, їх соціальної підтримки, реінтеграції відповідно до індивідуальних потреб.	Укладено договори органів місцевого самоврядування/закладів охорони здоров'я первинної медичної допомоги/установами соціального захисту населення з НУО	Постійно		ОТГ ЦПМСД КНП «ЧОЛ» ЧОР ЧОЦКПХ Департамент соціального захисту ОДА

Додаток 1

Кількість ВПО		Кількість ВПО, які охоплені скринінгом на ТБ		Кількість осіб (із стовпця 5), які пройшли подальше діагностичне дообстеження	Кількість осіб (із стовпця 6), у яких діагностовано ТБ	Кількість осіб (із стовпця 7), які розпочали лікування ТБ	
Всього даними ДП «ЮЦ Мінсоцполітики України»	В т.ч. які перебувають в місцях тимчасового проживання (далі-МТП)	Всього (із стовпця 1)	Серед тих, хто перебуває в МТП (із стовпця 2)	Кількість осіб (із стовпця 3, 4) із виявленим ймовірним ТБ за результатами скринінгу	Кількість осіб (із стовпця 5), які пройшли подальше діагностичне дообстеження	Кількість осіб (із стовпця 6), у яких діагностовано ТБ	Кількість осіб (із стовпця 7), які розпочали лікування ТБ